

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, $\frac{1}{2}$ évre 5 Pengő, $\frac{1}{4}$ évre 2-50 P.
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő,
nyilttér soronként 50 fill. Álláskeresők hirdetése 1 P

Lakások, üzletek és járművek elsötétítése.

Az elsötétítés részletfeladatairól a rádió keresztül már több alkalommal tájékoztattuk az ország lakosságát és így talán a mai előadás sokak előtt feleslegesnek tűnik fel, azt a hitet keltvén, hogy tülön-tul ismert kérdésekről lévén szó, esetleg ismétlésekbe fogunk bocsátkozni. Sajnos, nem egészen ez a helyzet, mert éppen az elsötétítés terén mindig van hiba, tehát mindig van tennivaló is. Mai előadásunk feladata az, hogy ezekre a hibákra rámutasson és egyszerűs mind ismertesse azokat az eljárásokat is, amelyek segítségével a hibák kiküszöbölhetőek.

Nézzük elsősorban a lakások elsötétítését. Meg kell állapítanunk, hogy ezen a téren a multhoz képest javulás volt tapasztalható, amit legjobban a rendőrbírói ítéletek számának csökkenése igazol. Mégis gyakran előfordul, hogy az ellenőrző közegeknek feljelentést kell tenniük a lakások el nem sötétítése, vagy helytelen elsötétítése miatt. Az első hibát, azaz a lakások el nem sötétítését, rendszerint feledékenység okozza. Mindez azért van, mert igen sokan — minden elfogadható ok nélkül — az utolsó pillanatra hagyják az elsötétítés végrehajtását és rendszerint, pontosan kiszámítva, este 10 órakor, vagy 10 óra előtt pár perccel engedik csak le a redőnyt, vagy szerelik fel az elsötétítő szerkezeteket. Ennek pedig semmi értelme nincs. Legjobb, ha a lakás elsötétítését már akkor elvégezzük, amikor az illető helyiségben a lámpát meggyújtjuk. Így biztosak lehetünk abban, hogy az időpontról nem feledkezünk meg.

A másik gyakori hiba, hogy az elsötétítő szerkezetek nem jók, vagy nincsenek jól felszerelve és emiatt kisebb-nagyobb réseken keresztül fény vetődik ki a szabadba. Ügyeljünk tehát az elsötétítő szerkezetek alkalmazására, nézzük meg jól, hogyan illeszkednek azok az ablakokhoz, sőt legjobb, ha a helyes fényzárást kívülről saját magunk is ellenőrizzük. Mindenképpen jobb így eljárni, mint büntetésnek tenni ki magunkat.

Sulyosan kifogásolható az elsötétítés terén az is, hogy az udvarokra nyíló ablakok és egyéb fényt kibocsátó nyílások elsötétítését egyesek egyáltalán nem végzik el, abban a hiszemben és eléggé el nem ítélhető felfogásban, hogy oda az ellenőrző közegek úgy sem látnak be, tehát felesleges volna ezzel törődni. Ezek elfelejtik a lényegét, vagyis azt, hogy az elsötétítést nem az ellenőrző közegek kedvéért kell elvégezni, hanem azért, hogy adott esetben a támadó ellenséges gép ne találjon célzásra alkalmas fénypontot.

A jövőben az ellenőrzés nyomtatékkal fog kiterjedni az udvarok elsötétítésére is és ezt a rosszhiszemű felfogást a legszigoribban üldözni fogják.

Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a lakásnak minden lakott helyiségét el kell sötétíteni, még akkor is, ha egybeként az elsötétítés kitűzött időpontja után az illető lakószobában nem világítanak. A legutóbbi riadó alkalmával is előfordult például, hogy éppen a legváltásosabb pillanatban — a légvédelmi riadó jelzése után — gyújtottak ki ilyen el nem sötétített szobában lámpákat. Mikor a lakóház légoltalmi őrségének parancsnoka kötelességszerűen bement az illető lakásba, az ott lakó család — sok apró gyermekkel — éppen öltözködés közben találta, készültek lemenni az óvóhelyre. A parancsnok a kivilágított ablak miatt természetesen felelősségre vonta a családfőt. A válasz az volt, hogy kénytelenek voltak lámpát gyújtani, mert sötétben nem tudnak sem maguk felöltözi, sem a gyermekeket felöltöztetni. Egyébként azért nincs a lakás elsötétítve, mert már az elsötétítés időpontja előtt lefeküsznek és így elsötétítésre — véleményük szerint — nem volt szükség. Ez a felfogás és eljárás teljesen helytelen, mert eltekintve attól, hogy éjszaka bekövetkező légvédelmi riadókor csakugyan szükség van világításra az öltözködéshez, máskor is előfordulhat, hogy rosszullét, vagy más egyéb ok miatt lámpát kell gyújtani a lakásban.

Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy légvédelmi riadó alkalmával a lakásból való távozáskor a lámpákat okvetlenül el kell oltani. Sőt legjobb, ha a lakás áramszolgáltatását a villanyóra kapcsolójával kikapcsoljuk. Előfordulhat ugyanis, hogy egy távolabbi robbanás légnyomása betöri az ablakot s akkor a ház megvilágítva biztos célpontot nyújt a támadóknak.

Néhány szóval az elsötétítésre alkalmazott szerkezetekre is kell térni. Igen sok lakásban még mindig az ablakkeretre szegezett, vagy ragasztott papírral oйдják meg az elsötétítést, bár annak hátrányait, különösen a téli fűtési idény alatt, mindenki érezhette. Igyekezünk tehát eltérni ettől a semmiképpen sem alkalmas megoldástól és olyan szerkezeteket készítsünk s szereljünk fel, amelyek nappal könnyen és gyorsan levehetőek, este hasonlóképpen könnyen és gyorsan visszahelyezhetőek. Vigyázzunk az anyagkiválasztásra is. Elsötétítő papír még mindig igen jó minőségben is kapható, ami nem használódik el pár hét alatt és így az egyszerű többletköltség feltétlenül megtérül azzal, hogy nem kell minden kéthetenként, vagy havonta cserélni az anyagot.

(Folyt. köv.)

Dr. Hauler Pál az új plebános.

A nagyváradi püspöki hatóság a boldogult Lipcsey Gyula plebános utódjául dr. Hauler Pál, belényesi plebánost nevezte ki.

Az új plebános 1894. december 30-án született Nagymajtényban. Iskoláit Szatmáron, Nagyváradon, Budapesten és Szegeden végezte. Pappá 1920. május 30-án szentelték Nagyváradon.

Működését Kárásztelken, majd Várad-Olasziban kezdte. Rövidesen tanár és spirituális a nagyváradi hittudományi főiskolán. Innen 1924-ben jött Szilágysomlyóra, ahol 3 évi buzgó és eredményes munka után Várad-Olasziba megy vissza, kápláni minőségben. 1930-ban belényesi plebános, ahol a románok üldöztetése miatt sokat szenvedett, sőt börtönben is ült. 1940-ben a román uralom alatt maradt várad egyházmegye püspöki helynöke lett. A tovább való román üldöztetések elől, mivel újabb egy évi börtönbüntetésre ítélték, átjött a magyar területre, ez év június 30-án. Augusztus 1-től pedig szilágysomlyói plebános.

A szilágysomlyóiak előtt már jól ismert és rokonszenves plebános működése elé bizakodó reménységgel tekint nemcsak a román. kath. egyház, hanem az egész város társadalma, hiszen, amint mondja — minden működésében a lelkek békéjét és egyetértését kívánja célozni. Át van hatva Lipcsey Gyula buzgó lelkipásztori működésétől, amelyet tovább akar szolgálni, szem előtt tartva a felekezeti béke fontosságát. Célja még továbbá, hogy a román. kath. egyház anyagi intézményeit fellendítse, a keresztény kultúra jegyében.

Egyszóval: takarékos, okszerű gazdálkodás az anyagiak, de bőséges pazarlás a lelki kincsek osztogatása terén.

Azt hisszük, ennél szebb programot nem is adhat ma senki sem!

— November harmadikán kezdődik a tanítás. A hivatalos lap aug. 22. számában a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete jelent meg az iskolai év kezdetéről. A rendelet szerint, az iskolai év az iskolákban, középfokú iskolákban, tanfolyamokon és népiskolákban november hó 3-án kezdődik. A beiratásokat október 28-tól 30-ig tartják. Rendes időben, tehát szeptember hó elején kezdődik a tanítás a falusi jellegű népiskolákban. Azt, hogy melyik községben lévő népiskola falusi jellegű, azt a tanterületi királyi főigazgató állapítja meg. Az őszi javító vizsgákat, a magánvizsgákat, valamint az érettségi vizsgákat a rendes időben tartják meg, tehát ezeknek időpontja nem változik. Hasonlóképpen nem változik az egyetemeken és a főiskolákon a tanítás kezdete, valamint a beiratkozás és a vizsgák időpontja.

Gondozzuk ruházatunkat.

Nem a ruha teszi az embert! — tartja a magyar közmondás. Nem szabad azonban azt hinnünk, hogy ez a közmondás felmenti minket az alól a kötelességtől, hogy a ruházatunkat gondozzuk. Az igaz, hogy nem a ruha teszi az embert, hiszen az emberek túlnyomó részének még béke idején sincs módjában mindig új ruhában járni és nem lehet egyéniségünk belső értékére hátrányos következtetést levonni abból, hogy körülményeink nem engedik meg új ruhának gyakori beszerzését. De ne feledjük el, hogy kopott ruhákban is lehetünk rendesek és új ruhában is lehetünk rendetlenek. Ruházatunkon annak rendes vagy rendetlen voltán egyéniségünk és jellemünk tükröződik vissza. Mindenki gondozza tehát ruházatát, mert, aki azt elmulasztja, saját magáról állít ki rossz bizonyítványt.

Gondoskodásunk kezdődjék már a ruha beszerzésekor, kísérje végig annak egész életét, de még a ruha elmulásakor se feledjük el kötelességünket.

Amikor új ruhadarabot beszerzünk, gondoljunk arra, hogy a ruhának egyes részei fokozott elhasználódásnak vannak kitéve. Az ing gallérja és kézelője, a kabát ujja a könyöknél, a nadrág hátsó része kopik el leghamarább. A ruha beszerzésekor tehát — lehetőség szerint, hacsak tehetjük — foltot, gallérnak, kézelőnek való szövetmaradékokat is szerezzünk be. Ha szabóval készítettük el ruhánkat, erre rendszerint megvan a lehetőség, de nem lehetetlen akkor sem, ha ruhánkat készen vesszük a kereskedőtől.

A hosszú nadrág végébe koptatót kell varrni, hogy járás közben a lábfej és a cipő a nadrág végét ne koptassa ki. A nadrág térd részét és hátsó részét béleltessük ki, mert a bélelés megakadályozza a szövet nyalását és felveszi a térd izzadását. A hónaljba varassunk izlapot vagy legalább is megfelelő alakú vászondarabot.

A túlbő ruházat époly káros, mint a túlszűk. Ha nagyon bő a ruházatunk, ez a kiálló tárgyakba könnyen beleakad, azokhoz könnyen hozzáér és ezáltal elszakad, vagy beszennyeződik. Ha viszont túlszűk a ruházatunk, jobban felveszi a test izzadását, folytonos feszítésnek van kitéve és egy-egy meg gondolatlan, hirtelen mozdulatnál könnyen elszakadhat.

Használat közben is állandóan viseljük gondját ruháknak. Ruházatunk egyik legnagyobb ellensége a kopás. Ne tegyünk ezért zsebünkbe kemény, éles vagy hegyes tárgyakat. Ha kulccsomót hordunk, tartsuk azt bőr- vagy szövettokban és azzal együtt tegyük a zsebünkbe. A zsebben hordani szokott bérletek és igazolványok sarkait és éleit a lehetőség szerint tompítsuk le.

Ha foglalkozásunknál fogva sokat ülnünk, tegyük ülőhelyünkre filcet, vagy szövettarabkát. Íróasztal mellett ne üljünk egymásravezett lábakkal, mert az íróasztal alsó széle nadrágsszárunk felső részét idő előtt ki fogja dörzsölni.

Lényegesen meghoszabítja öltönyünk élettartamát, ha a műhelyben vagy irodában

munkaruhát hordunk

vagy védőruhát, karvédőt, illetőleg kötényt öltünk.

Amikor hazamegyünk, cseréljük fel utcai ruhánkat háziruhával, házikabáttal, erre a célra valamelyik rossz állapotban lévő régebbi ruhá is megfelel.

Vigyázzunk, hogy ruhánk ne feszüljön és ne gyűrődjék. Különösen ülésnél és fekvésnél kell erre ügyelni.

Amikor harisnyánkra a cipőt felhuzzuk, ügyeljünk arra, hogy a harisnya sem a lábujjknál, sem a saroknál ne feszüljön, mert különben idő előtt kiszakad. Vizsgáljuk meg cipőnk, nem áll-e ki belőle szeg vagy kemény kéregrés, amely harisnyánkat kikoptatja. A harisnyát ne rántsuk, hanem szépen, óvatosan huzzuk fel. Akinek izzad a lába, gyakran váltson tiszta harisnyát, mert az izzadság megeszi a harisnyát.

Fontos szabálya a ruhakímélésnek, hogy a ruhának is szüksége van pihenésre. Ha csak tehetjük, 4—5 napnál tovább ne viseljük egyfolytában ugyanazt a ruhát. Használat közben ugyanis a ruha alkotórészeit képező növényi vagy állati eredetű szálacsokák megnyulnak, deformálódnak, ha utóbb pihentetjük őket, a bennük rejlő természetes rugalmasságuknál fogva eredeti alakjukat visszanyerik, regenerálódnak. Adjunk tehát időt a ruhának regenerálódásra.

Valogassuk meg gondosan, hogy milyen alkalommal melyik ruhánkat öltjük fel. Ha olyan munkába kezdünk, amely különösen rontja a ruházatunkat, vagy kénytelenek vagyunk esőben a szabadba menni, vagy ha kirándulunk, vegyük fel rossz ruhánkat. Gondoljunk arra, hogy ez az egy nap vagy az a néhány óra, ami alatt ruházatunk fokozottabb igénybevételnek van kitéve, annyit koptat ruhánkon, mint rendes körülmények között néhány heti, sőt néhány hónapi hordás. Ruhánkat tehát megkímélhetjük attól, hogy egyszerre heteket és hónapokat öregedjék.

Dohányos emberek

ügyeljenek arra, hogy a dohányzás közben kipattanó szikra ne tegyen kárt a ruházatukban.

Fokozott gondal kezeljük ruházatunkat, ha azt baleset érte.

Ha ruházatunk megázott, vagy izzadástól megnedvesedett, vessük azt le mielőtt tehetjük és fektessük le kismittott állapotban. A nedves ruha könnyebben gyűrődik és szakad, mint a száraz. Vizes, izzadt szennyes elrakás előtt alaposan szárítsuk meg, nehogy az megdohosodjék. A szennyes lehetőleg ne ládákban, hanem zsákban, vagy vesszőkosárban, mert könnyen behatol a levegő, miáltal a szennyes szellőződik.

A gyapjuszövetekre káros hatással van a nedvesség azért is, mert a gyapjuszövet elemi szálacsokain pikkelyek vannak, amelyek a nedvesség hatására kinyílnak, ezáltal az elemi szálacsokák recésekké válnak és amint keresztben

egymásra fekszenek, összeakadnak, szaknyelven: nemozódnek. Közkeletű szóval: a ruha összeugrik és kisebb lesz. Ha ez bekövetkezett, a baj megszüntetésére alig van lehetőség.

A kopásokat és szakadásokat azonnal javítsuk, mert a ruhán keletkezett folytonossági hiány már aránylag kis erő behatására is könnyen továbbterjed.

A foltokat is mielőbb tisztítsuk ki, mielőtt még túlságosan beleeszik magukat a szövetbe. Később a foltok tisztítása sokkal nehezebben megy és jobban rongálja a szövetet.

Ne szünjön meg gondoskodásunk akkor sem, amikor a ruhát használat után levetjük. Simítsuk ki gondosan ráncait és lehetőleg fektessük le. A lógás rendszerint nem tesz jót a ruhának, mert a ruha szövetét alkotó rostok kinyulnak és elvesztik természetes göndörségüket. Ügyeljünk arra hogy a ruhaakasztó ne legyen rövidebb a vállak távolságánál, mert az ilyen ruhaakasztó a ruhát kinyomja és eredeti formájából kihozza. Nehezebb ruhadaraboknak, pl. télikabátnak, bekecsnek nem tesz jót, ha állandóan a hátsó akasztó zsinórjánál fogva lógatjuk, mert a szövet azon a helyen, ahol az állandó megterhelés éri kinyulik.

Védekezzünk a molyok ellen

is. Gyapjuruhaink élősdierei, a molylepke hernyói különösen a tavaszi és nyári hónapokban végzik pusztításaikat. Legjobb védekezés a megelőzés. Ezért kefével, porlással, rázással távolítsuk el a hosszabb ideig nem hordott ruháinkból a molypetéket és hernyókat, valamint a ruhánkban, különösen a hajtásokban összegyűlemlő port, mely a molypetéknek melegágya. Különösen az izzadásnak kitett szövetrészeket vizsgáljuk át gondosan. Ha már a ruhát jól kiporoltuk és kikéféltük és ezzel a molypetéket és hernyókat eltávolítottuk, gondoskodnunk kell arról, hogy a molylepke péteinek lerakása céljából ruhánkhöz hozzá ne férhessen. Evégből helyezzük a ruhát molyzsákba, vagy csomagoljuk azt egyébként papirosba. Azt a ládát vagy szekrényt, ahová a hosszabb ideig nem hordott ruháinkat elhelyezzük, jól vizsgáljuk át, nincsen-e rajta olyan rész, ahol a moly beférhet. Ha ilyen részt találunk, azt papiroscsikkal ragasszuk be.

Ajánlatos továbbá az elrakott ruha mellé valamilyen molyirtót is elhelyezni. Legyünk azonban tisztában azzal, hogy a molyirtó szerek tulajdonképpen csak azáltal védik a ruhát, hogy a molylepkeket tőlük távol tartják. A ruhában bennelevő hernyókat azonban kevésbé akadályozzák a rágásban. Ne higyük tehát, hogy a molyirtószer mentesít minket a ruha átkeféelésétől.

Téves az a nézet, hogy a molyhernyó a pamutot, selymet, műselymet nem rágja meg. Ha gyapjuszövet nincsen, a molyhernyó bizony erre is ráfanyalodik abból a célból, hogy maga részére tokot készítsen.

Külön tudomány a ruhaanyagok mosása és tisztítása. Messzire vezetne, ha az ezzel kapcsolatos tudnivalók részletes tárgyalásába itt belemennénk. Most röviden jegyezzük meg annyit, hogy

a gyapjúanyagot nem szabad mosni, len- és kenderanyagot nem szabad forró vízben vagy lúgos vízben mosni, műselyem- vagy műrostanyagot szintén nem szabad forró vízben mosni és nem szabad nedves állapotban csavarni, huzni vagy egyébként feszítő erő hatásának kitenni.

Végül ne feledjük el kötelességünket akkor sem, amikor ruhadarabunk kiszolgált. Jól jegyezzük meg, hogy textilcikket soha semmiféle körülmények között szemébe dobni nem szabad. Ha ruhánk elkopott, azt még átalakítással, kifordítással használható állapotba hozhatjuk. Az egészen rossz ruhát pedig ne tegyük el olyan alkalmakra, amikor jobb ruhánkat kimélhetjük. A felnőttek rossz ruhájából gyermekeknek még egészen jó ruhadarabokat hozhatunk ki. Azok a szerencsés egyének, akik nem szorúlnak rá arra, hogy ruhájukat a végtelenségig elhordják, kopott ruháikat ajándékozzák el a szegényeknek. Ha a ruhát szétbonthatjuk, egyes darabjait tegyük el, mert mindig jó a háznál a foltnak való.

Ha pedig úgy látjuk, hogy a ruhadarabot, vagy annak maradványait már már másképp nem használhatjuk, adjuk azokat oda a hatóságilag megbízott ronggyűjtőnek. Mint ahogy a különböző fémtárgyakat összegyűjtik, beolvasztják és belőlük új tárgyakat állítanak elő, a rongyokat is elemi szálacsúrára bontják, majd újra fonják és szövik és a rongyból új szövet lesz. Sokan talán nem is sejtik, hogy a rongynak mint textilipari nyersanyagának milyen nagy közgazdasági jelentősége van.

Becsüljk meg és gondozzuk tehát ruházatunkat, mert ez önmagunk és nemzetünk iránti kötelesség!

HAJDUSZOBOSZLÓI

GYÓGYFÜRDŐ

ma már európai hírű.

Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő, hullámfürdő. Páratlanul eredményes fürdő, — ivó — és belélegzőkurák. A „Szoboszlói Gyógyvíz” és a szén-savval telített „Hajdúvíz” mindenütt kapható. A fürdőt Hajdusoboszló 73 és 78°-os hévvizei táplálják. 3.000 liter forróvíz percnként. Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő

IGAZGATÓSÁGA.

Egyházi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat jutányos áron készít a SZIVÓS és NAGY könyvnyomda.

Százéves a „Szózat” dallama.

1843-ban pályázatot hirdetett a Nemzeti Színház Vörösmarty Mihály Szózatának megzenésítésére.

A pályadíjat, 20 arany forintot Egressy Béni nyerte. A pályázaton Erkel Ferenc, a Himnusz zeneköltője is résztvett.

Egressy Béni honvédtiszt volt, Klapka seregében, Ő írta a „Klapka induló” szövegét, dallamát is, Komáromban.

A Szózat dallama magasztos szárnyalású, ódai szerzemény Zenei rímképlete A+B+C+D. Értékes tehát, mivel minden sora új alkotás, új zeneimondanivalót ad. Durban kezdődik és végződik, de a harmadik sor elején a párhuzamos mollhangnem karjaiba megy át, hogy légyabban, szelidebben simuljon lelkünkhöz és hogy annál drámaibb, kifejezőbb legyen az utolsó sor, amelyben legmagasabb csúcshangját is éri el. Hanterjedelme, szélességénél fogva, sokkal alkalmasabb is kar-, különösen férfikar részére. Ritmusának aprólékosságainál fogva előadása igen nehéz. Ütembeosztása nem is magyaros, inkább korának olaszos bélyege van rajta. Hogy azonban mégis elterjedt, sőt a nemzet egyik legszentebb nemzeti imádsága lett, annak oka szövegének megrázó erejű szépsége, amely a magyar nép legnehezebb korszakának idején született minden magyarnak. Sőt, ha volt vers, amely lélekbe markolva szólott egy néphez Vörösmarty Mihály gyönyörű verse az, mert a Szózat minden szava egyé akarla forrasztani e sokat szenvedett népet, olyan költői kiáltványban, aminővel egyetlen nemzet sem rendelkezik.

Énekeljük tehát mind gyakrabban és lelkesebben: (de helyesen).

„Hazádnak rendületlenül
Légy hive, ó, magyar,
Bölcsőd az, majdán sirod is,
Mely ápol s eltakar,

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely,
Áldjon, vagy verjen Sors keze,
Itt élned, halnod kell.”

40 millió pengőbe kerül egy 600 géppel végrehajtott légitámadás.

Tizenkét tehergépkocsi követ egy-egy amerikai tankot — Számok a mai háborúról.

Szinte közmondássá vált a megállapítás: a mostani háború a gépek háborúja. Pedig nemcsak a gépeké: éppen ilyen joggal nevezhetni az élelmiszer, a kőolaj, az utánpótlás, a szállítóeszközök, általában a nyersanyag háborújának. A hadviselők nyersanyaguk fölényével igyekeznek egymást lehangereálni.

Néhány szám bizonyítja, milyen végzetessé nőtt a nyersanyag hatalma az új dők háborúiban.

A sokféle rengeteg hadianyag közül ragadjunk ki csak egyet: a lőszer. A napoleoni idők legnagyobb „anyagcsatája” a waterlooi volt: ellenfelei 37 tonna ágyúlövedék árán győzték le az Európaverő császárt. Az 1899—

1902-i angol-búr háborúban, mely akkori angolok 2800 tonnányi lövedéket fogyasztottak. Az első világháború egyik legevesebb pergőtűze Valenciennes mellett dübörgött 1918 október 31. delétől november másodikának deléig szakadatlanul. Ezalatt a 48 óra alatt 248 kanadai löveg 38.000 gránátot lött ki egy mindössze 12 négyzetkilométer területre. A majd 90.000 lövedék összesen 2149 tonnát nyomott; egy nap alatt tehát átlagban 1074,5 tonna acél repült a levegőn át. Ugyanennek a háborúnak egy másik súlyos ütközetében, Passchendeale mellett, naponta átlag 48.500 ágyúlövedéket röptettek ki, 1370 tonna súlyban; Jütlandnál pedig az elhasznált lőszer súlya megközelítette a 2000 tonnát.

Ezer tonna bomba egy városra.

Mind ezek a számok persze eltörpülnek a mostani háború lőszerfogyasztása mellett. A katonai szakértők majdcsak a háború után fogják teljes nagyságában felbecsülhetni a lövedékeknek azt a rettentő mennyiséget, ami a Szovjet mostani offenzívájában használtak el az ellenfelek. Hasonlóképpen áll a helyzet a légitombákkal. Az első világháború még nem ismerte a bombáknak ezt a szörnyű tömegét, amely most záporozik a városokra. Ha hihetünk ellenséges adatoknak, az idén márciusban Berlin ellen támadó ellenséges légitámadás félóra alatt 600 tonna bombát dobott le. A német hadijelentésnek annak idején nem is titkolták a pusztulás nagyságát. De a német légitámadás teljesítménye sem marad el az ellenség erőlködése mellett. Két évvel ezelőtt, áprilisban, egy London ellen intézett támadás folyamán majd 100 tonna robbanó- és gyújtóbomba hullott az angol fővárosra. Nem sokkal kisebbek azok a számok, amelyek a németek mostani oroszországi és angliai légitámadásainak során fordultak elő.

Nyolc ember dolgozik egy tűzérért.

Ilyen hatalmas anyagfogyasztás mellett természetesen az utánpótlásnak ugyancsak derekasan kell működnie. Az avatatlan alig ha képzele, hogy hány munkás kéz fáradozik a „hátország”-ban azért, hogy a szárazföld, a víz vagy a levegő harcossal kellő gyorsasággal és elegendő bőséggben kapjanak lőszeret és minden egyebet, ami küzdelméhez szükséges. Minden egyes tűzér számára átlagban nyolc „utánpótlási munkás” dolgozik az arcvonal mögötti területeken. Ez azonban csak a keleti hadszíntéren áll, ahol a németek állandó jó utánpótlási vonalakkal rendelkeznek és ahová aránylag könnyen jut el minden kellék az Anyaországból. Az észak-afrikai háborúban már körülményesebben működött az utánpótlás: ott átlag tizenkét ember szolgált ki egy-egy katonát. Sokkal nehezebb a helyzet ott, ahol az anyaországtól távol folyik a harc, súlyos szállítási nehézségek közepette. A tuniszi hadjárat alkalmával Anderson hadseregének egy-egy tűzere nem kevesebb, mint 20 ember segítségére szorult, hogy áthidalhassa az utánpótlás nagy akadályait. Egy közepes amerikai tank csak úgy ütközés, ha állandóan egy tizenkét tehergépkocsiból álló raj követi, huzsonhét főnyi személyzettel. A kocsik a javítóműhely, alkatrész- és üzemanyagraktár szerepét töltik be; a majd harminc emberből pedig legalább egy tucat elsőrendűen képzett szakmunkás. Az ő dolguk a páncélost, szükség szerint gondozni s ha üzemképtelenné vált, sebészen kijavítani.

A mostani, szicíliai küzdelmek bizonyára még ennél is jóval több segítő kezet igényelnek a szövetségesek oldalán.

Elképesztő összegek.

Azokat csak sehetjük. Tudjuk: egy-egy bombavető értéke százazrekre rug. Van olyan is, melynek ára nem kevesebb, mint másfélmillió pengő! És hányat veszít a támadó egyetlen támadás alkalmával?...

Svájci szakértők nemrég adatokat közöltek a légitámadások átlagos költségeiről. Vegyük alapul pl., hogy az ellenfél 600 gépből álló rajjal intéz támadást egy bombázó; átlag kb. 450.000 pengőbe kerül. Akkor ez annyit jelent, hogy 270 millió pengő indult rohamra a felhők között, szárnyakban, légcsavarokban! A támadás alkalmával azonban a gépek öt százaléka elvész. Ez a harminc gép: pénzértékben 13 és félmillió pengő! Hanem ez a költségeknek még csak egy töredéke. Egy nagy bomázógép vagy 25.000 pengő értékű bombarakományt visz magával; a száz gép eszerint 15 millió pengőt dobál le csak azért, hogy pusztítson, romboljon és gyilkoljon vele. Ha még hozzávesszük a személyzet kiképzésének és zsoldjának tetemes költségeit, az üzemanyagot, amit a gépek egy ilyen támadás alkalmával fogyasztanak és egyéb „mellékes kiadásokat“, talán nem túlzott a megállapítás, hogy egy száz gépes légitámadás a hadviselőnek átlagosan 40 millió pengő-jét emészti fel.

Ime, ezt jelenteni számokban a mai idők jelszava: anyagháború!

HIREK

— Gyászistentiszteletek a Kormányzó-helyettes Ur emlékére. Vitéz Horthy István, Kormányzóhelyettes Ur kegyeletes emlékének áldozott az ország e hó 27-én. Városunk is bekapcsolódott a mélységes gyászünnepekbe. és d. e. 10 órakor rk. és ref. templomokban istentiszteletet tartottak, amelyeken megjelent a katonai, polgári hatóság tisztikara, az iskolák, intézmények stb. vezetősége. Az istentiszteleteken méltatták az elhunyt kiváló érdemeit. Emléke legyen áldott minden magyar szívében!

— Javítóvizsgálatok a helybeli gimnáziumban. Az igazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy a javítóvizsgálatok szeptember 2-án d. 8 órakor kezdődnek.

— A Tábori színház Szilágysomlyón augusztus 30-án este fél 7 órai kezdettel, hazafias tárgyú szindarabot ad elő a Bem-téren. Ugy értesültünk, hogy hírneves színésznőink közül is részt vesznek néhányan.

— Szabályozták az erőtakarományok beszoigáltatási rendjét. A beszoigáltatási kötelesség teljesítésébe beszámítható termények és termékek forgalmának szabályozásáról szóló kormányrendeletben foglalt felhatalmazás alapján a közellátásügyi miniszter szabályozta az erőtakarományok beszoigáltatását. Eszerint a rendelet hatálya alá tartozik a melasz, továbbá a 2200—1942. számú kormányrendelet alapján igénybe nem vehető szárított répaszelet, mindenemű olajpogácsa, extrahált olajpogácsa dara és korpá. A beszoigáltatásra szánt erőtakarományokat a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének kell megvételeire felajánlani. Csak takarományozásra alkalmas és a szokványoknak megfelelő erőtakarományt lehet felajánlani. A szövetkezet köteles az ország egész területén a neki vételeire felajánlott erőtakarományt a hatóságilag megállapított áron megvásárolni, átvenni és a vételárat átvételkor kifizetni. A szövetkezet az általa megvásárolt erőtakarományt csak a közellátásügyi miniszter utasítás szerint rendelkezhetik.

— Az orosz harctéren hősihalált halt Milkó József lelkiúdvéért f. hó 30-án lesz a gyászistentisztelet a rk. templomban.

Miffők használják állandóan meglepedéssel a Darmol-t azért, mert megbízhatóan és teljesen fájdalom nélkül hajt. Legrégibb és legelterjedtebb csokoládés hashajtó a:

— Rendet teremt a Lábbeli Központ a nem bőrtalpu cipők gyártása körül. A Lábbeli Központ, illetve a közellátásügyi miniszter a nem bőrtalpu cipők gyártását is egységesíteni fogja. Megszüntetik a megszámlálhatatlan formában, fazonban sokszor anyagpocsékolással készülő gyártási rendszert és ezentul csak a minisztérium által engedett típusok készülhetnek nem bőrtalpu cipőkben is. Ezzel az intézkedéssel nagy mértékben fogják elősegíteni az anyagtakarékoskodást, ezenfelül a közönség is megnyugvást szerezhet, mert bizonyos lehet afelől, hogy az engedélyezett cipőtípusok használható, tartós cipők lesznek. Most van folyamatban a gyártható nem bőrtalpu cipők típusainak megállapítása és rövidesen közölni fogják a gyárakkal, milyen mintájú cipőket szabad készíteni. Ugyancsak előírják ezeknek a cipőknek fogyasztói árát. Megállapítják, milyen időtartamra szóló szavatosságot köteles a gyár a cipőért vállalni. Előírják a gyárnak, milyen anyagot tartozik az egyes cipőfajták készítésénél felhasználni. Minden cipőgyári cipőt ismertetőjeggel kell ellátni és feltüntetni rajtuk az eladási árat is.

Városi Mozcószínház

Augusztus 31. Csak 1 napig! Kedd.

Érdekfeszítő vadnyugati film!

Kanadai kaland

(ARANY ÖRDÖGEI)

Arany! Az emberi gonoszság, bűn szenvedély felbujtója.

Szeptember 1—2. Szerda-csütörtök.

A legmerészebb bravurok filmje.

A tigrisek ura

(HALÁL JEGYESE)

Szept. 4—5—6. Szombattól—hétfőig.

Szakítani nehéz dolog

Szellemes, szerelmes, ötletes, vidám.

• **Verbőczy jogi szeminarium** mindenféle jogi vizsgákra, államszámviteltanra is előkészít. Legújabb jegyzeteit bérbe is adja méltányos feltételek mellett. — Budapest, IX., Üllői-ut 3. Telefon: 187—689.

ELADÓ egy kitűnő hangu rövid zongora

Megtekinthető a délutáni órákban Magura u. 32. szám alatt.

Vételnel,
vagy eladásnál,
a „Szilágysomlyó“ hirdetései eredményre vezetnek!

Jó,
kifogástalan
töltőtollat csak
megbízható cégnél
vásároljunk!

Felhívom az igen tisztelt vevőim figyelmét arra, hogy az üres használt tintásüvegeket visszaváltom.

A márkás

TINTENKULI

megérkezett.

Szines papírszalvéta, toalettpapír, fekete elsőtétítő papír s mindennemű papíráru kapható. Gummibélyegző megrendeléseket felveszek.

L Á Z Á R

könyv- és papirkereskedő.

Bécsi kék:

hus-

és prémnyulak kaphatók.

Perl Dezsőnél, Petőfi u. 27.

Hirdessen a „Szilágysomlyó“-ban!